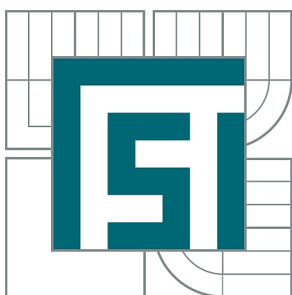

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STROJNÍHO INŽENÝRSTVÍ
LETECKÝ ÚSTAV

FACULTY OF MECHANICAL ENGINEERING
INSTITUTE OF AEROSPACE ENGINEERING

PŘEHLED A ROZDĚLENÍ LEGISLATIVNÍCH DOKUMENTŮ EVROPSKÉ UNIE V OBLASTI CIVILNÍHO LETECTVÍ

OVERVIEW AND DIVISION OF EUROPEAN LEGAL DOCUMENTS IN THE FIELD OF CIVIL
AVIATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

LUKÁŠ KOLÁČEK

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. JIŘÍ CHLEBEK, Ph.D.

BRNO 2011

Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství

Letecký ústav

Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

student(ka): Lukáš Koláček

který/která studuje v **bakalářském studijním programu**

obor: **Strojní inženýrství (2301R016)**

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně určuje následující téma bakalářské práce:

Přehled a rozdělení legislativních dokumentů evropské unie v oblasti civilního letectví

v anglickém jazyce:

Overview and division of European legal documents in the field of civil aviation

Stručná charakteristika problematiky úkolu:

Obsahem práce je vytvořit základní rozdělení právních dokumentů Evropské unie dle jejich obsahu.

Cíle bakalářské práce:

Cílem je vytvořit ucelený přehled dosud vydaných dokumentů týkajících se civilního letectví, platných ve státech EU.

Seznam odborné literatury:

[1] Nařízení komise (ES)(<http://www.mdcz.cz/>)

[2] Předpisy JAR (<http://lis.rlp.cz/predpisy/predpisy/index.htm>)

[3] Předpisy CS (<http://www.easa.europa.eu/agency-measures/certification-specifications.php>)

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Chlebek, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2010/2011.

V Brně, dne 26.10.2010

L.S.

prof. Ing. Antonín Pištěk, CSc.
Ředitel ústavu

prof. RNDr. Miroslav Doupovec, CSc.
Děkan fakulty

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je vytvoření uceleného přehledu a rozdělení legislativních dokumentů v oblasti civilního letectví platných v Evropské unii podle jejich obsahu.

ABSTRACT

The aim of the bachelor's thesis is to create complete overview and division of European legal documents in the field of civil aviation according to the content.

KLÍČOVÁ SLOVA

Přehled, legislativa, předpisy, Evropská unie, právo, dokumenty.

KEY WORDS

Overview, legislative, regulations, European union, law.

Bibliografická citace

KOLÁČEK, L. *Přehled a rozdělení legislativních dokumentů evropské unie v oblasti civilního letectví*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství, 2011. 43 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Jirí Chlebek, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, pod odborným vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím uvedené literatury.

V Brně dne 26.5.2011

Lukáš Koláček

OBSAH

1. Úvod	-8-
2. Přehled a rozdělení legislativních dokumentů Evropské unie v oblasti civilního letectví	-9-
2.1. Základní pravidla	-9-
2.2. Certifikace	-10-
2.3. Zachování způsobilosti	-11-
2.4. Řízení letového provozu – jednotné evropské nebe (SES)	-12-
2.4.1. Letové navigační služby	-12-
2.4.2. Vzdušný prostor	-17-
2.4.3. Letový provoz	-18-
2.5. Bezpečnost letectví	-20-
2.5.1. Ochrana civilního letectví před protiprávními činy	-20-
2.5.2. Odborné zjišťování leteckých nehod	-22-
2.5.3. Hlášení událostí	-22-
2.6. Ochrana cestujících	-24-
2.7. Ochrana životního prostředí	-26-
2.7.1. Emisní povolenky	-26-
2.7.2. Látky poškozující ozonovou vrstvu	-27-
2.8. Vnitřní trh	-28-
2.9. Poplatky vybírané EASA	-29-
2.10. Ostatní	-30-
3. Závěr	-31-
4. Seznam použitých zdrojů	-32-
5. Seznam použitých zkratk a symbolů	-33-
6. Seznam příloh	-34-
Příloha I Přehled formulářů	-35-
Příloha II Seznam dokumentů	-36-
Příloha III Přehled platných předpisů JAR	-43-

1 ÚVOD

Tato práce má za cíl seskupit a rozdělit legislativní dokumenty Evropské unie v oblasti civilního letectví podle jejich obsahu. Důvodem je fakt, že takovýto přehled dosud zpracován nebyl a orientace v těchto předpisech je poněkud složitá. Tato práce by tedy měla zjednodušit a zrychlit orientaci v těchto dokumentech. Při vytváření této práce jsem vycházel především z rozdělení uvedeného na internetových stránkách Úřadu pro civilní letectví, který však postrádá okamžitý náhled do obsahu dokumentů. Dalším zdrojem je tabulka podobného rozdělení uvedená na internetových stránkách Ministerstva dopravy České republiky, která rovněž postrádá náhled a obsahuje i předpisy zrušené. Takové předpisy do této práce zařazeny nejsou, stejně jako jejich změny, které však nebyly výslovně zrušeny. Přímým zdrojem dokumentů ES je elektronická verze Úředního věstníku Evropské unie EUR-Lex, který obsahuje všechna nařízení vydaná Evropskou unií. Zdrojem dokumentů JAR je Letecká informační služba LIS. Jelikož předpisy ES ještě nepokrývají celou oblast civilního letectví, jsou dosud platné některé předpisy JAR. Tyto předpisy jsou uvedeny v příslušných kapitolách.

Hlavní částí této práce je kapitola druhá, která obsahuje samotný přehled dokumentů. Každá její podkapitola obsahuje stručný úvod, dále jsou vypsána čísla příslušných směrnic a nařízení, popřípadě rozhodnutí, jejich název, stručný obsah a případné změny. V krátkém obsahu je v některých případech také popsán účel dokumentu nebo cíle. Obsah změn u měnících dokumentů někdy není popsán, a to v případech, kdy jsou změny příliš rozsáhlé a upravují velkou část předpisu. Pak je nutno příslušný měnící předpis pročíst.

Skladba dokumentů

Většina nařízení vydaných komisí nebo radou má podobné složení. Na začátku jsou uvedeny důvody přijetí takového nařízení. Obsahem prvních článků je popis oblastí působnosti, účel nařízení nebo cíle a použité definice. Po tomto úvodu následuje samotné nařízení v několika člancích. V posledním článku bývá uveden vstup nařízení v platnost. Hlavní funkční obsah mnoha dokumentů je uveden až v jeho přílohách, např. konkrétní požadavky či podmínky.

Dokumenty jsou rozděleny do skupin dle oblasti, kterou upravují. Jsou to

- Certifikace
- Zachování způsobilosti
- Řízení letového provozu
- Bezpečnost letectví
- Ochrana cestujících
- Ochrana životního prostředí
- Vnitřní trh
- Poplatky vybírané EASA
- Ostatní

Toto základní členění je v některých případech ještě dále rozvinuto dle užší oblasti působnosti [3] [4].

2 PŘEHLED A ROZDĚLENÍ LEGISLATIVNÍCH DOKUMENTŮ EVROPSKÉ UNIE V OBLASTI CIVILNÍHO LETECTVÍ

2.1 ZÁKLADNÍ PRAVIDLA

Tato kapitola obsahuje základní předpisy v oblasti civilního letectví. Jsou to pravidla pokrývající celou tuto oblast a podrobně jsou upravena až v dalších kapitolách.

Do této kapitoly mimo předpisy EU spadá také předpis JAR 1, který udává všeobecné definice a zkratky [2].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 216/2008

o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost letectví, kterým se ruší

- směrnice Rady 91/670 EHS (o vzájemném uznávání licencí pro výkon funkcí v civilním letectví),

- nařízení (ES) č. 1592/2002 (o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení EASA),

- směrnici 2004/36/ES (o bezpečnosti letadel třetích zemí, která používají letiště Společenství).

Odkazy na zrušené nařízení komise č.1592/2002 se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou uvedenou v příloze VI.

Toto nařízení se vztahuje na projektování, výrobu, údržbu a provoz výrobků letecké techniky, letadlových částí a zařízení, na personál a organizace zapojené do těchto činností.

Cílem tohoto nařízení je stanovit a udržovat vysokou a jednotnou úroveň bezpečnosti civilního letectví v Evropě.

Obsahem nařízení jsou základní požadavky na letovou způsobilost, ochranu životního prostředí, na piloty, letecký provoz a na letadla provozovatelů třetích zemí používaných na území Společenství. Nařízení popisuje základní pravidla pro uznávání osvědčení (včetně těch, které byly vydány třetí zemí). Také stanovuje základní požadavky na informační síť včetně ochrany zdroje informací.

Tímto nařízením je založena Agentura pro bezpečnost letectví (EASA), popsány její oblasti působnosti a funkce. Agentura pro bezpečnost letectví byla zřízena v roce 2002 nařízením komise č.1592/2002, tímto nařízením dosáhla plné funkčnosti a byly rozšířeny její kompetence [1].

změna nařízením komise 690/2009 - Požadavky na ochranu životního prostředí.

změna nařízením komise 1108/2009 - Změna v oblasti letové způsobilosti, uspořádání letového provozu.
- Základní požadavky na letiště, ATM/ANS a řídicí letového provozu.
- Rozšíření kompetencí EASA na oblast letišť, uspořádání letového provozu a letových navigačních služeb.
- Ruší Směrnici 2006/23/ES.

2.2 CERTIFIKACE

Tato kapitola obsahuje předpisy upřesňující pravidla týkající se certifikace.

***NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1702/2003
pravidla pro certifikaci letové způsobilosti letadel a
souvisejících výrobků, letadlových částí a zařízení a certifikaci
ochrany životního prostředí, jakož i pro certifikaci
projekčních a výrobních organizací***

Toto nařízení stanovuje společné technické požadavky a správní postupy pro certifikaci letové způsobilosti výrobků, letadlových částí a zařízení a certifikaci ochrany životního prostředí a vymezuje podmínky pro:

- vydávání typových osvědčení, typových osvědčení pro zvláštní účely, doplňkových typových osvědčení a změn těchto osvědčení
- vydávání osvědčení letové způsobilosti, osvědčení letové způsobilosti pro zvláštní účely, povolení k letu a osvědčení o uvolnění oprávněnou osobou
- vydávání schválení návrhů oprav
- průkaz vyhovění požadavkům na ochranu životního prostředí
- vydávání osvědčení hlukové způsobilosti
- označování výrobků, letadlových částí a zařízení
- certifikaci určitých letadlových částí a zařízení
- certifikaci projekčních a výrobních organizací
- vydávání příkazů k zachování letové způsobilosti.

K provedení nařízení Komise č.1702/2003, konkrétně k Části 21, byly uveřejněny přijatelné způsoby průkazu a poradenský materiál, a to formou rozhodnutí výkonného ředitele EASA č. 2003/1/RM [1].

- změna nařízením komise 381/2005* - Oprávnění organizace k výrobě.
- změna nařízením komise 706/2006* - Prodloužení doby vydávání oprávnění s omezenou dobou platnosti.
- změna nařízením komise 335/2007* - Osvědčení hlukové způsobilosti.
- změna nařízením komise 375/2007* - Certifikace letadel a souvisejících výrobků, letadlových částí a zařízení.
- změna nařízením komise 1194/2009* - Přidány další definice.
- Prokazování způsobilosti (projekční organizace).
- Doba vydávání osvědčení o uvolnění oprávněnou osobou.
- Certifikace letadel a souvisejících výrobků, letadlových částí a zařízení.

2.3 ZACHOVÁNÍ ZPŮSOBILOSTI

Obsahem této kapitoly jsou předpisy rozšiřující základních pravidla v oblasti zachování způsobilosti

V Evropské unii jsou v této oblasti platné také některé předpisy JAR stanovující požadavky na způsobilost, a to:

- JAR 26** Dodatečné požadavky letové způsobilosti pro provoz.
- JAR FCL-1** Způsobilost členů letových posádek (Letoun).
- JAR FCL-2** Způsobilost členů letových posádek (Vrtulník).
- JAR FCL-3** Způsobilost členů letových posádek (Zdravotní způsobilost).
- JAR FCL-4** Způsobilost členů letových posádek (Palubní inženýři) [2].

S těmito předpisy souvisí další předpisy JAR, které stanovují požadavky na technické vybavení výcvikových středisek. Jsou to:

- JAR STD 1A** Letové simulátory pro letouny.
- JAR STD 1H** Letové simulátory pro vrtulníky.
- JAR STD 2A** Letová výcviková zařízení pro letouny.
- JAR STD 3A** Trenažéry letových a navigačních postupů pro letouny.
- JAR STD 3H** Trenažéry letových a navigačních postupů pro vrtulníky.
- JAR STD 4A** Základní přístrojová výcviková zařízení [2].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 2042/2003
o zachování letové způsobilosti letadel a leteckých výrobků, letadlových částí a zařízení a schvalování organizací a personálu zapojených do těchto úkolů

Toto nařízení stanoví společné technické požadavky a správní postupy pro zajištění zachování letové způsobilosti letadel, včetně jakéhokoli zastavěného letadlového celku.

Obsahuje opatření přijatá k zajištění udržování letové způsobilosti včetně údržby a také podmínky, které se týkají osob nebo organizací zapojených v řízení zachování letové způsobilosti. Požadavky na organizaci pro získání kvalifikace vydávat nebo zachovávat oprávnění k údržbě letadel a letadlových celků. Požadavky pro vydání průkazu způsobilosti k údržbě letadel a podmínky jeho platnosti a použití. Požadavky, na organizaci, která požaduje oprávnění provádět výcvik a zkoušky.

K provedení nařízení komise č.2042/2003, konkrétně k částem M, 145, 66 a 147, byly uveřejněny přijatelné způsoby průkazu a poradenský materiál, a to formou rozhodnutí výkonného ředitele EASA č.2003/19/RM [1].

změna nařízením komise 707/2006 - Prodloužení doby vydávání oprávnění s omezenou dobou platnosti.
- Program údržby.
- Důkaz o kvalifikaci.

změna nařízením komise 376/2007 - Požadavky na zachování letové způsobilosti.

- změna nařízením komise 1056/2008*
- Přidány definice.
 - Požadavky na zachování letové způsobilosti.
 - Oprávnění organizace k údržbě.
 - Osvědčující personál.
 - Odpovědnost za zachování letové způsobilosti.
 - Opatření přijatá k zajištění udržování letové způsobilosti.
 - Požadavky na organizaci pro získání kvalifikace vydávat nebo zachovávat oprávnění k údržbě letadel a letadlových celků.
- změna nařízením komise 127/2010*
- Přidány definice.
 - Opatření přijatá k zajištění udržování letové způsobilosti.
 - Požadavky na organizaci pro získání kvalifikace vydávat nebo zachovávat oprávnění k údržbě letadel a celků.
 - Požadavky pro vydání průkazu způsobilosti k údržbě letadel a podmínky jeho platnosti.
 - Požadavky na organizaci provádějící výcvik a zkoušky.
- změna nařízením komise 962/2010*
- Prodloužení doby, kdy členské státy nemusejí používat vybrané body přílohy III (týkají se osvědčujícího personálu a osvědčení o uvolnění do provozu).

2.4 ŘÍZENÍ LETOVÉHO PROVOZU - JEDNOTNÉ EVROPSKÉ NEBE

Řízení letového provozu na území Společenství je v současné době ovlivněno projektem „jednotné evropské nebe (SES)“, který si klade za cíl reformovat současnou podobu poskytování letových provozních služeb v evropském prostředí s úmyslem zvýšit kapacitu a propustnost vzdušného prostoru při zachování vysoké míry bezpečnosti a maximální kvality poskytovaných služeb. Tento projekt má za úkol zlepšit spolupráci středisek řízení leteckého provozu. Taková spolupráce zahrnuje „funkční bloky vzdušného prostoru (FAB)“, přenesení kompetencí na Evropskou agenturu pro bezpečnost letectví (EASA) a vytvoření výzkumného programu SESAR, aby se předešlo nesourodému přístupu k řízení letového provozu v Evropě. Projekt je založen na čtyřech nařízeních přijatých roku 2004, která vytvářejí základní právní a principiální rámec SES. Těmito nařízeními jsou rámcové nařízení (549/2004), nařízení pro poskytování leteckých provozních služeb (550/2004), nařízení o uspořádání vzdušného prostoru (551/2004) a nařízení o interoperabilitě systémů řízení letového provozu ATM (552/2004). Tato nařízení byla změněna nařízením komise č.1070/2009.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 549/2004 (rámcové nařízení) rámec pro vytvoření jednotného evropského nebe

Tímto nařízením se zřizuje právní rámec pro vytvoření „jednotného evropského nebe (SES)“ za účelem zdokonalení současných norem bezpečnosti a zvýšení celkové efektivnosti všeobecného letového provozu v Evropě a optimalizace kapacity tak, aby splňovala požadavky všech uživatelů vzdušného prostoru a minimalizovala zpoždění.

Nařízení zavádí povinnost členských států vytvořit vnitrostátní dozorové orgány, zřizuje „Výbor pro jednotné nebe“ a „Poradní orgán odvětví“. Rovněž popisuje základní požadavky pro vztahy s evropskými třetími zeměmi, konzultaci s dotčenými subjekty, stanovuje požadavky na bezpečnost, dozor, ověřování a hodnocení účinku a upravuje sankce při nedodržování tohoto nařízení [1].

změna nařízením komise 1070/2009 článek 1

2.4.1 LETOVÉ NAVIGAČNÍ SLUŽBY

Tato podkapitola obsahuje dokumenty týkající se letových navigačních služeb včetně dokumentů týkajících se souvisejících systémů a jejich bezpečnosti.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 550/2004 (nařízení o poskytování služeb) o poskytování letových navigačních služeb v jednotném evropském nebi

Účelem tohoto nařízení je stanovit požadavky pro bezpečné a účinné poskytování letových navigačních služeb ve Společenství, jako je vydávání osvědčení poskytovatele letových navigačních služeb, určení poskytovatelů letových provozních služeb, meteorologických služeb, vztahy mezi poskytovateli služeb, vztah k vojenským orgánům, přístup k údajům, ochrana údajů a jejich průhlednost. Uvádí také systém poplatků za traťovou navigaci [1].

změna nařízením komise 1070/2009 článek 2

**NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 552/2004 (nařízení o interoperabilitě)
o interoperabilitě evropské sítě řízení letového provozu**

Účelem tohoto nařízení je dosáhnout interoperability mezi různými systémy, složkami a souvisejícími postupy evropské sítě řízení letového provozu.

Nařízení stanovuje základní požadavky pro tyto systémy (zařízení ATM), složky a postupy. Zavádí povinnost ověření systémů a složek včetně doložení „prohlášení ES o shodě nebo vhodnosti k používání složek“ a „prohlášení ES o ověření systémů.“ Popisuje postupy (vnitrostátních dozorových orgánů a členských států) při nesplnění základních požadavků na interoperabilitu.

Tímto nařízením je jsou zrušeny směrnice 93/65/EHS a 97/15/ES a nařízení 2082/2000 a 980/2002 [1].

změna nařízením komise 1070/2009 článek 4

**NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 2096/2005
požadavky pro poskytování letových navigačních služeb**

Toto nařízení určuje a přijímá povinná ustanovení, která se vztahují k osvědčování poskytovatelů letových navigačních služeb. Nařízení stanovuje také společné požadavky pro poskytování letových navigačních služeb, letových provozních služeb, meteorologických služeb, letecké informační služby, komunikačních, navigačních a pozorovacích služeb a kontrolu jejich dodržování. Obsahuje bezpečnostní předpisy pro vývojové a technické pracovníky [1].

změna nařízením komise 1315/2007 článek 16 - Zrušen článek 5 odst. 3.

změna nařízením komise 482/2008 článek 6 - Systém zajištění bezpečnosti softwaru.

změna nařízením komise 668/2008 - Pracovní metody a provozní postupy.

změna nařízením komise 691/2010 článek 25 - Požadavky pro poskytování letových navigačních služeb.

**NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1032/2006
požadavky na automatické systémy pro výměnu letových údajů pro účely oznamování,
koordinace a předávání letů mezi stanovišti řízení letového provozu**

Nařízení stanovuje požadavky na automatickou výměnu letových údajů pro účely oznamování, koordinace a předávání letů mezi stanovišti řízení letového provozu a pro účely civilně-vojenské koordinace, tedy požadavky na interoperabilitu (povinné postupy a poskytované informace), výkonnost a bezpečnost systémů zpracování letových údajů, kvalitu letových navigačních služeb a ověřování systémů [1].

změna nařízením komise 30/2009 - Požadavky na systémy podporující služby datovým spojem.

TISKOVÉ OPRAVY!

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1794/2006
společný systém poplatků za letové navigační služby

Nařízení zavádí opatření potřebná pro vypracování systému poplatků za letové navigační služby a jeho zásady. Pravidla pro vypočítávání nákladů, jejich přidělování a krytí pomocí poplatků, výběr poplatků a výjimky z poplatků letové navigační služby [1].

změna nařízením komise 1191/2010

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 633/2007
požadavky použití protokolu pro přenos zpráv o letu pro účely oznamování, koordinace a předávání letů mezi stanovišti řízení letového provozu

Nařízení stanovuje požadavky použití protokolu pro přenos zpráv o letu pro výměny informací mezi systémy zpracování letových údajů pro účely oznamování, koordinace a předávání letů mezi stanovišti řízení letového provozu a pro účely civilně-vojenské koordinace v souladu s nařízením komise č.1032/2006 [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1315/2007
o dohledu nad bezpečností řízení letového provozu
a změně nařízení (ES) č. 2096/2005

Tímto nařízením se zavádí funkce dohledu nad bezpečností týkající se letových navigačních služeb, uspořádání toku letového provozu (ATFM) a uspořádání vzdušného prostoru (ASM) pro všeobecný letový provoz.

Toto nařízení se vztahuje na činnosti vnitrostátních dozorových orgánů a uznaných organizací, které jednají jejich jménem [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 482/2008
požadavky na systém zajištění bezpečnosti softwaru, který má být zaveden poskytovateli letových navigačních služeb (ATS, ATFM, ASM A CNS),
a kterým se mění příloha II nařízení (ES) č. 2096/2005

Nařízení stanovuje požadavky na určení a zavedení systému zajištění bezpečnosti softwaru poskytovateli letových provozních služeb (ATS), subjekty zajišťujícími uspořádání toku letového provozu (ATFM) a uspořádání vzdušného prostoru (ASM) pro všeobecný letový provoz a poskytovateli komunikačních, navigačních a pozorovacích služeb (CNS). Dále stanovuje bezpečnostní požadavky na software ATM, požadavky na systém zajištění bezpečnosti software včetně požadavků na software při jeho změně [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 29/2009

požadavky na služby datovým spojem pro jednotné evropské nebe, založeným na dvoubodovém spojení letadlo - země

Stanovuje požadavky na schopnost poskytovat služby datovým spojem, povinnosti provozovatelů letadel a poskytovatelů ATS s ohledem na komunikaci datovým spojem. Obecné povinnosti členských států a požadavky na státní letadla plnící dopravní úkoly, co se týče této komunikace. Požadavky na ověření systémů [1].

TISKOVÉ OPRAVY!

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 262/2009

požadavky na koordinované přidělování a užívání dotazovacích kódů režimu S pro jednotné evropské nebe

Tímto nařízením jsou stanoveny požadavky na provozovatele režimu S týkající se žádosti o dotazovací kódy, přidělování dotazovacích kódů, provozu kódů II/SI, požadavky na členské státy, požadavky na řešení konfliktů a bezpečnostní požadavky. Nařízení rovněž udává požadavky na koordinaci civilního a vojenského sektoru. Obsahuje posuzování složek systémů nebo jejich vhodnosti k používání a podmínky ověření systémů [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 73/2010

požadavky na jakost leteckých dat a leteckých informací pro jednotné evropské nebe

Toto nařízení určuje požadavky na jakost dat a informací, pokud jde o přesnost, rozlišování a integritu, požadavky na výkonnost a soulad pracovníků, na nástroje a software. Dále požadavky na řízení jakosti, bezpečnost a ochranu dat, požadavky na posouzení shody složek a ověřování systémů (EATMN) [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 691/2010

kterým se stanoví systém sledování výkonnosti letových navigačních služeb a funkcí sítě a mění nařízení (ES) č. 2096/2005

Nařízení stanovuje pravidla pro činnost orgánu pro kontrolu výkonnosti a vnitrostátních dozorových orgánů. Upravuje požadavky na plány výkonnosti (vnitrostátní/funkčních bloků) – popisuje klíčové oblasti a ukazatele výkonnosti, přípravu a vypracování plánů výkonnosti, jejich průběžné sledování, posouzení a revize cílů, následné shromažďování a šíření informací pro přezkum výkonnosti.

Obsahem nařízení jsou také změny nařízení (ES) č. 2096/2005 (*požadavky pro poskytování letových navigačních služeb*) [1].

ROZHODNUTÍ KOMISE (2011/121/EU)

kterým se na roky 2012 až 2014 stanoví výkonnostní cíle a varovné prahové hodnoty na úrovni Evropské unie pro poskytování letových navigačních služeb [1]

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY č 2006/23/ES o licenci řídicího letového provozu Společenství

Směrnice stanovuje podmínky pro získání, udělování, uznávání licencí, kvalifikací a doložek řídicího provozu včetně sankcí a také podmínky pro získání a udělování osvědčení poskytovatelům výcviku včetně sankcí [1].

2.4.2 VZDUŠNÝ PROSTOR

Tato podkapitola obsahuje dokumenty týkající se vzdušného prostoru, především jeho skladby a organizaci, ale také ty, které popisují pravidla pro jeho užívání.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 551/2004 (nařízení o vzdušném prostoru) o organizaci a užívání vzdušného prostoru v jednotném evropském nebi

Toto nařízení upravuje organizaci a užívání vzdušného prostoru jednotného evropského nebe s cílem podporovat v rámci společné dopravní politiky koncepci postupně více integrovaného provozního vzdušného prostoru a stanovit společné postupy pro stanovení, plánování a řízení, což zajistí účinné a bezpečné fungování řízení letového provozu.

Nařízení udává pravidla pro skladbu horního vzdušného prostoru – restrukturalizaci do funkčních bloků, definuje dělící hladinu horního a dolního vzdušného prostoru, zřizuje Evropskou letovou informační oblast pro horní vzdušný prostor (EUIR). Také zavádí pravidla pro uspořádání toku letového provozu [1].

změna nařízením komise 1070/2009 článek 3

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 2150/2005 pravidla pro pružné užívání vzdušného prostoru

Toto nařízení posiluje a harmonizuje v rámci jednotného evropského nebe uplatňování koncepce pružného užívání vzdušného prostoru za účelem usnadnit uspořádání vzdušného prostoru a letového provozu.

Nařízení obsahuje zásady koncepce pružného užívání vzdušného prostoru. Stanovuje také pravidla k zajištění lepší spolupráce mezi civilními a vojenskými jednotkami odpovědnými za uspořádání letového provozu. Nařízení stanovuje tři úrovně uspořádání vzdušného prostoru (strategické, předtaktické a taktické) a zavádí povinnost provádět hodnocení uplatňování pružného užívání vzdušného prostoru včetně podávání výročních zpráv. Nařízení rovněž obsahuje seznam údajů požadovaných pro takovou zprávu [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 730/2006 klasifikace vzdušného prostoru a přístup letů podle pravidel pro let za viditelnosti (VFR) nad letovou hladinu 195

Toto nařízení zavádí harmonizovanou klasifikaci vzdušného prostoru, která se musí používat nad letovou hladinou 195 a stanovuje požadavky pro přístup letů podle pravidel pro let za viditelnosti v tomto vzdušném prostoru [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 176/2011
o informacích poskytovaných před zřízením a úpravou funkčního bloku vzdušného prostoru

Tímto nařízením jsou stanoveny požadavky na informace poskytované členskými státy Komisi, Evropské agentuře pro bezpečnost letectví (EASA), ostatním členským státům a zainteresovaným stranám před zřízením a úpravou funkčního bloku vzdušného prostoru. Dále jsou nařízením stanoveny postupy při poskytování informací a předkládání připomínek před tím, než je funkční blok vzdušného prostoru oznámen Komisi a postup při založení nového funkčního bloku (předávání informací mezi členskými státy, komisí a zainteresovanými stranami) a jeho úprava [1].

2.4.3 LETOVÝ PROVOZ

Tato podkapitola obsahuje dokumenty popisující požadavky pro letové plány a uspořádání toku letového provozu za účelem zvýšení jeho efektivity.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1033/2006
požadavky na postupy pro letové plány v předletové fázi pro jednotné evropské nebe

Toto nařízení stanovuje požadavky na interoperabilitu, výkonnost a bezpečnost postupů pro letové plány v předletové fázi za účelem zabezpečit konzistentnost letových plánů, stálých letových plánů a souvisejících aktualizujících zpráv mezi provozovateli, piloty a stanovišti letových provozních služeb prostřednictvím Integrovaného systému zpracování předložených letových plánů (IFPS) v době před vydáním letového povolení pro vzlety v rámci vzdušného prostoru, na který se vztahuje toto nařízení, nebo v době před vstupem do tohoto vzdušného prostoru pro jiné lety [1].

změna nařízením komise 929/2010 - Ustanovení ICAO použitá na předkládání, přijímání a distribuci letových plánů.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 219/2007
o založení společného podniku na vytvoření evropského systému nové generace pro uspořádání letového provozu (SESAR)

Tímto nařízením je založen SESAR, jsou dány jeho stanovy, právní postavení, zdroje financování.

Projekt modernizace uspořádání letového provozu v Evropě (SESAR) je technologickou součástí jednotného evropského nebe. Jeho cílem je do roku 2020 zajistit Společenství výkonnou infrastrukturu pro řízení letového provozu, která umožní vývoj bezpečné letecké dopravy šetrné k životnímu prostředí, plně využívající technologického pokroku spojeného s programy, jako je GALILEO [1].

změna nařízením komise 1361/2008

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 255/2010
společná pravidla uspořádání toku letového provozu (ATFM)

Toto nařízení stanovuje požadavky na uspořádání toku letového provozu s cílem optimalizovat dostupnou kapacitu evropské sítě uspořádání letového provozu (EATMN) a zlepšit činnosti související s letovým provozem.

Uvádí povinnosti členských států a stanovišť leteckých provozních služeb (ATS), provozovatelů a řídicích orgánů letišť co se týče ATFM [1].

2.5 BEZPEČNOST LETECTVÍ

Obsahem této kapitoly jsou předpisy zajišťující bezpečnost civilního letectví. Kapitola je rozdělena do tří podkapitol podle oblasti, na kterou se vztahují, jsou to ochrana civilního letectví před protiprávními činy, odborné zjišťování příčin leteckých nehod a hlášení událostí.

Mimo předpisy ES se této problematice týká předpis JAR-MMEL/MEL Základní seznam minimálního vybavení / Seznam minimálního vybavení [2].

NAŘÍZENÍ RADY (EHS) č. 3922/91 ***o harmonizaci technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví***

Toto nařízení se týká harmonizace technických požadavků a správních postupů v oblasti bezpečnosti civilního letectví zejména s ohledem na konstrukci, výrobu, provoz a údržbu letadel a osoby a subjekty vykonávající tyto úkoly. Význam nařízení spočíval v harmonizaci zavádění a uplatňování předpisů JAR Sdružených leteckých úřadů JAA [1].

změna nařízením komise 1899/2006

změna nařízením evropského parlamentu a rady 1900/2006

změna nařízením komise 859/2008 - Společné technické požadavky a správní postupy platné pro obchodní leteckou dopravu.

2.5.1 OCHRANA CIVILNÍHO LETECTVÍ PŘED PROTIPRÁVNÍMI ČINY

Tato podkapitola obsahuje předpisy zajišťující ochranu civilního letectví před protiprávními činy. Ta je zabezpečena především informovaností o cestujících, zavazadlech, nákladu apod.

SMĚRNICE RADY č. 2003/110/ES ***o pomoci při tranzitu za účelem vyhoštění leteckou cestou***

Opatření o pomoci mezi příslušnými orgány na tranzitních letištích členských států s ohledem na nedoprovázené a doprovázené vyhoštění leteckou cestou [1].

SMĚRNICE RADY č. 2004/82/ES ***o povinnosti dopravců předávat údaje o cestujících***

Pravidla pro předávání informací o cestujících za účelem zdokonalení hraničních kontrol a boje proti nedovolenému přistěhovalectví [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 300/2008
o společných pravidlech v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy
a o zrušení nařízení (ES) č. 2320/2002

Nařízení stanovuje společné základní normy pro zabezpečení civilního letectví před protiprávními činy, upravuje spolupráci s Mezinárodní organizací pro civilní letectví, zavádí nutnost vypracování národních bezpečnostních programů a národních programů řízení kvality členskými státy, bezpečnostních programů letišť, leteckých dopravců a subjektů, na které se toto nařízení vztahuje [1].

změna nařízením komise 272/2009 - Doplnění zákł. norem ochrany CL před protiprávními činy.

změna nařízením komise 297/2010 - Kapaliny, aerosoly a gely.

změna nařízením komise 18/2010 - Specifikace národních programů řízení kvality v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1254/2009
kritéria umožňující členským státům odchýlit se od společných základních norem v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy a přijmout alternativní bezpečnostní opatření [1]

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 185/2010
prováděcí opatření ke společným základním normám letecké bezpečnosti

Opatření pro provádění společných základních norem pro ochranu civilního letectví před protiprávními činy, jako je zajištění bezpečnosti letišť, letadel, cestujících a zavazadel, nákladů a pošty, palubních zásob a letištních dodávek. Popisuje pravidla pro nábor a přípravu pracovníků a také nutnost zajištění bezpečnostního vybavení [1].

změna nařízením komise 357/2010 - Palubní zásoby, letištní dodávky.

změna nařízením komise 358/2010 - Tekutiny, aerosoly, gely.
- Letiště, z nichž se povolují lety na letiště Unie.

změna nařízením komise 573/2010 - Psi cvičení k zajišťování výbušnin.

změna nařízením komise 983/2010 - Třetí země uznané jako země uplatňující bezpečnostní normy rovnocenné společným základním normám – Spojené státy americké.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 72/2010
postupy pro provádění inspekcí Komisí v oblasti ochrany letectví před protiprávními činy [1]

2.5.2 ODBORNÉ ZJIŠŤOVÁNÍ PŘÍČIN LETECKÝCH NEHOD

Účelem předpisů této podkapitoly je zajistit vyšší úroveň bezpečnosti civilního letectví odborným zjišťováním příčin a okolností nehod, aby se do budoucna takovýmto událostem předešlo.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 996/2010 o šetření a prevenci nehod a incidentů v civilním letectví a o zrušení směrnice 94/56/ES

Cílem tohoto nařízení je zlepšit provozní bezpečnost letectví tím, že zajistí vysokou účinnost, rychlost a kvalitu šetření v evropském civilním letectví.

Nařízení stanovuje pravidla účasti členských států v šetření a jejich spolupráci s ostatními členskými státy (vytvoření Evropské sítě orgánů pro šetření), stanovuje také pravidla o poskytování a ochraně informací, pravidla týkající se včasné dostupnosti informací o všech osobách a nebezpečných věcech na palubě letadla, které se účastní nehody. Jeho cílem je rovněž zlepšit pomoc obětem leteckých nehod a jejich příbuzným.

Nařízení také obsahuje seznam příkladů vážných incidentů [1].

2.5.3 HLÁŠENÍ UDÁLOSTÍ

Předpisy v této podkapitole popisují povinnost hlášení událostí v civilním letectví včetně podrobností, jako je sběr, uchovávání, ochrana a šíření dat.

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 2003/42/ES o hlášení událostí v civilním letectví

Cílem tohoto nařízení je zvýšit bezpečnost letectví zajištěním a předáváním informací o nehodách a nahodilých událostech.

Nařízení upravuje pravidla pro sběr, uchovávání, ochranu a šíření informací o nehodách a nahodilých událostech a také uvádí seznam událostí, které podléhají povinnosti hlášení [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1321/2007 kterým se stanoví prováděcí pravidla pro zařazování informací o událostech v civilním letectví, jejichž výměna proběhla v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/42/ES, do centrální evidence

Toto nařízení stanovuje opatření týkající se zařazování příslušných bezpečnostních informací, které si členské státy vyměnily v souladu s čl. 6 odst. 1 směrnice 2003/42/ES, do centrální evidence [1].

***NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1330/2007
kterým se stanoví prováděcí pravidla pro šíření informací o událostech v civilním letectví
zúčastněným osobám podle čl. 7 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady
2003/42/ES***

Toto nařízení stanovuje opatření týkající se šíření informací o událostech, které si členské státy vyměňují v souladu s čl. 6 odst. 1 směrnice 2003/42/ES, zúčastněným osobám s cílem poskytovat těmto stranám informace potřebné ke zvýšení bezpečnosti civilního letectví.

Příloha obsahuje formulář žádosti o údaje z evropské databáze událostí [1].

2.6 OCHRANA CESTUJÍCÍCH

Obsahem nařízení v této kapitole jsou pravidla zajišťující ochranu cestujících, popisující vztah mezi poskytovatelem služeb a spotřebitelem, v civilním letectví tedy především mezi leteckým dopravcem a cestujícím.

SMĚRNICE RADY č. 93/13/EHS ***o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách***

Směrnice stanovuje právní a správní předpisy členských států týkající se smluv uzavíraných mezi prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb a spotřebitelem [1].

NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 2027/97 ***o odpovědnosti leteckého dopravce v případě nehod***

Nařízení stanovuje povinnosti leteckých dopravců Společenství, pokud jde o jejich odpovědnost vůči cestujícím v případě nehod, v jejichž důsledku nastane smrt, zranění nebo jiné ublížení na zdraví, které cestující utrpí, pokud nehoda, která způsobila tuto újmu, nastala na palubě letadla nebo v průběhu některé činnosti při nastupování či vystupování.

Také stanovuje pojišťovací požadavky na letecké dopravce Společenství a požadavky na informace poskytované leteckými dopravci, kteří jsou usazeni mimo Společenství a provozují lety ze Společenství, do něj nebo uvnitř něj [1].

změna nařízením komise 889/2002

- Definice
- Poskytování náhrad
- Informovanost cestujících
- Příloha o odpovědnosti dopravce za cestující a zavazadla (zpoždění, poškození zavazadel, odškodné, žaloby).

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 261/2004 ***společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů*** *ruší nařízení (EHS) 295/91 (společná pravidla systému náhrad za odepření nástupu na palubu v pravidelné letecké dopravě)*

Nařízení stanovuje minimální práva cestujících v případě jejich odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů.

Určuje právo na náhradu škody a její výši, proplacení výdajů nebo přesměrování, právo na poskytnutí péče, povinnost informovat cestující o jejich právech, vyloučení zproštění odpovědnosti [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 785/2004
o požadavcích na pojištění u leteckých dopravců a provozovatelů letadel

Nařízení stanovuje minimální požadavky na pojištění pro letecké dopravce a provozovatele letadel ve vztahu k cestujícím, zavazadlům a třetím osobám [1].

TISKOVÉ OPRAVY!

změna nařízením komise 285/2010 - Výše pojistného krytí.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1107/2006
o právech osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě

Nařízení stanovuje pravidla pro ochranu a poskytování pomoci osobám se zdravotním postižením a osobám s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě, aby se zabránilo jejich diskriminaci a bylo zajištěno, že se jim dostane pomoci.

Upravuje například právo a odpovědnost provozovatele za pomoc na letištích, stanovuje zákaz odmítnutí přepravy takovéto osoby a výjimky z něj, upravuje normy kvality služeb, odborné přípravy a také sankce [1].

2.7 OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Nařízení v této kapitole upravují problematiku ochrany životního prostředí, a to především regulací emisí.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 606/2010

o schválení zjednodušeného nástroje vytvořeného Evropskou organizací pro bezpečnost letového provozu (Eurocontrol) pro odhad spotřeby paliva některých provozovatelů letadel s nízkými emisemi [1]

2.7.1 EMISNÍ POVOLENKY

Tato podkapitola obsahuje předpisy zavádějící a popisující systém pro obchodování s povolenkami na emise.

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 2003/87/ES
o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství
a o změně směrnice Rady 96/61/ES o integrované prevenci a omezování znečištění

Tato směrnice vytváří systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství, aby se podpořilo snižování emisí skleníkových plynů způsobem efektivním z hlediska nákladů a ekonomicky účinným [1].

<i>změna směrnic 2004/101/ES</i>	- Změna s ohledem na projektové mechanismy Kjótského protokolu.
<i>změna směrnic 2008/101/ES</i>	- Změna za účelem začlenění činností v oblasti letectví do systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství.
<i>změna směrnic 2009/29/ES</i>	- Změna s cílem zlepšit a rozšířit systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 748/2009

seznam provozovatelů letadel, kteří ke dni 1. ledna 2006 nebo po tomto datu vykonávali činnost v oblasti letectví uvedenou v příloze I směrnice 2003/87/ES [1]

změna nařízením komise 82/2010

změna nařízením komise 115/2011

změna nařízením komise 394/2011 - Poslední verze seznamu.

ROZHODNUTÍ KOMISE (ES) č. 2011/149/EU
o historických emisích z letectví podle čl. 3c odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství [1]

2.7.2 LÁTKY POŠKOZUJÍCÍ OZONOVOU VRSTVU

Do této podkapitoly jsou zařazeny předpisy stanovující pravidla týkající se látek, které poškozují ozonovou vrstvu.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1005/2009
o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu

Pravidla pro výrobu, dovoz, vývoz, uvádění na trh, použití, znovuzískání, recyklaci, regeneraci a zneškodňování látek poškozujících ozonovou vrstvu, pro podávání informací o těchto látkách a pro dovoz, vývoz, uvádění na trh a použití výrobků a zařízení, které obsahují tyto látky nebo jsou na nich závislé [1].

změna nařízením komise 744/2010 - Kritická použití halonů.

2.8 VNITŘNÍ TRH

V této oblasti je základním nařízením směrnice rady č.96/67/ES o přístupu na trh odbavovacích služeb na letištích Společenství. Další nařízení upravují různé oblasti vnitřního trhu.

SMĚRNICE RADY č. 96/67/ES ***o přístupu na trh odbavovacích služeb na letištích Společenství***

Směrnice uvádí základní požadavky a rámec pro poskytování odbavovacích služeb na letištích Společenství, která jsou určena pro veřejnou obchodní dopravu a pro přístup na trh těchto služeb [1].

změna nařízením komise 1882/2003 - Poradní výbor.

NAŘÍZENÍ RADY (EHS) č. 95/93 ***o společných pravidlech pro přidělování letištních časů na letištích Společenství***

Stanovuje požadavky, postupy a podmínky pro přidělování a účinnému využívání letištních časů [1].

změna nařízením komise 793/2004

změna nařízením komise 545/2009 - Pool letištních časů.

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 847/2004 ***o sjednávání a provádění dohod mezi členskými státy a třetími zeměmi o leteckých službách***

Rámec pro uzavírání dohod a pro plnění závazků, které z nich vyplývají a to v rámci nediskriminačního přístupu, souladu s právem Společenství a zachování rozdělení pravomocí jednotlivých členských států i samotného Společenství [1].

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1459/2006 ***o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na některé kategorie dohod a jednání ve vzájemné shodě, pokud jde o konzultace o tarifech pravidelné letecké osobní dopravy a přidělování letištních časů na letištích*** [1]

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1008/2008 ***o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství (přepracované znění)***

Toto nařízení upravuje vydávání licencí leteckým dopravcům Společenství, právo leteckých dopravců Společenství provozovat letecké služby uvnitř Společenství a stanovování cen leteckých služeb uvnitř Společenství [1].

2.9 POPLATKY VYBÍRANÉ EASA

Předpisy v této kapitole upravují problematiku poplatků a plateb vybíraných Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví (EASA).

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 488/2005 o poplatcích a platbách vybíraných Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví

Nařízení zrušeno nařízením komise č. 593/2007, použije se však na platby a poplatky které nespádají do působnosti nařízení č. 593/2007 podle článku 1 [1].

změna nařízením komise 779/2010

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 593/2007 o poplatcích a platbách vybíraných Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví

Nařízení upravuje poplatky a platby vybírané Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví za služby, které poskytuje, včetně dodávek zboží za účelem zajištění rovnováhy mezi příjmy a výdaji agentury. Zavádí výši těchto poplatků a plateb a způsoby jejich placení [1].

změna nařízením komise 1356/2008

2.10 OSTATNÍ

Obsahem této kapitoly jsou předpisy, které nejsou zařazeny v žádné jiné skupině. Jsou to především dokumenty popisující statistické vykazování v letecké dopravě.

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 437/2003 o statistickém vykazování letecké přepravy cestujících, zboží a poštovních zásilek

Nařízení zavádí povinnost vypracovávat statistiky obchodní letecké přepravy cestujících, zboží a poštovních zásilek, jakož i pohybu civilních letadel na letiště nebo z letišť Společenství a upravuje pravidla pro vypracovávání těchto statistik [1].

změna nařízením komise 1386/2003 - Struktura záznamu údajů a definice a statistické údaje.

změna nařízením komise 546/2005 - Přiřazení kódů vykazujících zemí.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1358/2003 kterým se provádí nařízení evropského parlamentu a rady č.437/2003

Toto nařízení obsahuje prováděcí pravidla pro statistické vykazování letecké dopravy. Obsahuje seznam letišť, na kterých jsou sbírány statistické údaje, popis datových souborů a přenosového média pro předávání výsledků a stanovuje postup, jakým Komise zveřejňuje nebo šíří statistické výsledky.

Nařízení mění přílohy nařízení č.437/2003 [1].

změna nařízením komise 158/2005 - Aktualizace seznamu letišť, na kterých jsou sbírány statistické údaje.

3 ZÁVĚR

Účelem této práce bylo zpřehlednit vydané legislativní dokumenty Evropské unie v oblasti civilního letectví, což je provedeno v kapitole 2. Tyto dokumenty byly rozděleny podle oblasti jejich působnosti do deseti skupin. Rozdělení bylo provedeno po vzoru rozdělení uvedeného na internetových stránkách Úřadu pro civilní letectví, avšak zcela jej nekopíruje, neboť některé dokumenty chybí a některé byly naopak již zrušeny. Zrušené dokumenty v této práci uvedeny nejsou. [3].

Každý předpis je uveden názvem a číslem. Dále je popsán stručný obsah dokumentu popř. účel a oblast působnosti. Pokud se nařízení týkají změny, jsou kvůli přehlednosti uvedeny posléze bez ohledu na jejich číslo a rok vydání vzhledem k ostatním nařízením. Tato nařízení jsou seřazena podle data jen v rámci předpisu, kterého se týkají. Je zde také ve většině případů uveden stručný popis oblastí, na které se změny vztahují. Není tomu tak u změnových předpisů zasahujících do příliš velké části nařízení, které mění.

Součástí některých předpisů zejména z oblasti certifikace a zachování letové způsobilosti jsou formuláře. Pro zpřehlednění je seznam těchto formulářů včetně předpisů, jejichž jsou obsahem, uveden v příloze I.

Příloha II obsahuje seznam všech nařízení seřazených jen podle roku přijetí a čísla, nikoliv podle obsahu.

Některé oblasti jsou ještě upraveny dosud platnými předpisy JAR, které jsou v každé kapitole uvedeny. V příloze III je přehled předpisů JAR vydaných v ČR dosud platných na území Evropské unie [2].

4 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Internetové stránky

- [1] *Úřední věstník Evropské unie (EUR-Lex)* [databáze online].
Úřad pro publikace Evropské unie, 1998 [cit. 2011-05-21].
Dostupné z URL <<http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>>.

- [2] *Letecká informační služba (LIS)* [databáze online].
Letecká informační služba, 2007.
Dostupné z URL <<http://lis.rlp.cz/predpisy/predpisy/index.htm>>.

- [3] *Úřad pro civilní letectví ÚCL* [online].
Úřad pro civilní letectví.
Dostupné z URL <<http://www.caa.cz/index.php?menu=61&mm=24&stranka=125>>.

- [4] *Ministerstvo dopravy ČR* [online]. c2009,
Ministerstvo dopravy České republiky.
Dostupné z URL <http://www.mdcz.cz/cs/Legislativa/Legislativa/Legislativa_CR_letecka>.

5 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

ANS	Air Navigation Service – Letecké navigační služby
ATFM	Air Traffic Flow Management – Uspořádání letového provozu
ASM	Airspace Management - Uspořádání vzdušného prostoru
ATM	Air Traffic Management – Řízení letového provozu
CL	Civilní letectví
CNS	Communication, Navigation and Surveillance – Komunikace, navigace a dozor
EASA	European Aviation Safety Agency
EATMN	European Air Traffic Management Network - Evropská síť uspořádání letového provozu
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
EUIR	European Upper Flight Information Region - Evropská letovou informační oblast pro horní vzdušný prostor
FAB	Functional Airspace Block – Funkční blok vzdušného prostoru
ICAO	International Civil Aviation Organization – Mezinárodní organizace pro civilní letectví
IFPS	Integrated Initial Flight Plan Processing System - Integrovaný systému zpracování letových plánů
IFR	Instrument Flight Rules – Let podle přístrojů
JAA	Joint Aviation Authorities – Sdružené letecké úřady
JAR	Joint Aviation Requirements – Sdružené letecké předpisy
LIS	Letecká informační služba
SES	Single European Sky – Jednotné evropské nebe
SESAR	Single European Sky ATM Research - Evropský systém nové generace pro uspořádání letového provozu
VFR	Visual Flight Rules – Let za viditelnosti

6 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha I Přehled formulářů
- Příloha II Seznam dokumentů
- Příloha III Přehled platných předpisů JAR

Příloha I - PŘEHLED FORMULÁŘŮ

Obsahem této přílohy je seznam formulářů vydaných v předpisech EU. Formuláře jsou seřazeny podle roku vydání a čísla dokumentu, jehož jsou obsahem [1].

SMĚRNICE RADY č. 2003/110/ES

Žádost o tranzit pro účely vyhoštění leteckou cestou.

NAŘÍZENÍ KOMISE č. 1702/2003

Formulář 53 EASA Osvědčení o uvolnění do provozu

NAŘÍZENÍ KOMISE č. 335/2007

Formulář 45 EASA Osvědčení hlukové způsobilosti

NAŘÍZENÍ KOMISE č. 375/2007

Formulář 20a EASA Povolení k letu
Formulář 20b EASA Povolení k letu (vydané oprávněnými organizacemi)
Formulář 55 EASA Oprávnění organizace k výrobě *list B*

NAŘÍZENÍ KOMISE č. 1330/2007

Žádosti o údaje z evropské databáze událostí.

NAŘÍZENÍ KOMISE č. 1056/2008

Formulář 14 EASA Osvědčení o oprávnění organizace k řízení zachování letové způsobilosti

NAŘÍZENÍ KOMISE č. 1194/2009

Formulář 24 EASA Osvědčení letové způsobilosti pro zvláštní účely
Formulář 25 EASA Osvědčení letové způsobilosti
Formulář 52 EASA Prohlášení o shodě letadla
Formulář 55 EASA Oprávnění organizace k výrobě (list B změněn nařízením komise č.375/2007)
Formulář 65 EASA Schvalovací dopis - výroba bez oprávnění organizace k výrobě

NAŘÍZENÍ KOMISE č. 127/2010

Formulář 1 EASA Osvědčení o uvolnění oprávněnou osobou
Formulář 11 EASA Oprávnění organizace pro výcvik údržby
Formulář 15 EASA Osvědčení kontroly letové způsobilosti
Formulář 19 EASA Žádost o první vydání / změnu / obnovu průkazu způsobilosti k údržbě letadel

[1]

Příloha II – SEZNAM DOKUMENTŮ

Tato příloha obsahuje přehled předpisů Evropské unie v oblasti civilního letectví, které jsou probírány v kapitole 2. Jsou zde postupně uvedeny všechny směrnice, nařízení a rozhodnutí seřazené primárně dle roku vydání, potom dle čísla. Z důvodu vyšší přehlednosti je u každého předpisu uvedeno pouze jeho číslo a název [1].

Směrnice (č.):

93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách.

96/67/ES o přístupu na trh odbavovacích služeb na letištích Společenství.

2003/42/ES o hlášení událostí v civilním letectví.

2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství.

2003/110/ES o pomoci při tranzitu za účelem vyhoštění leteckou cestou.

2004/82/ES o povinnosti dopravců předávat údaje o cestujících.

2004/101/ES kterou se s ohledem na projektové mechanismy Kjótského protokolu mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství.

2006/23/ES o licenci řídicího letového provozu Společenství.

2008/101/ES kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem začlenění činností v oblasti letectví do systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství.

2009/29/ES kterou se mění směrnice 2003/87/ES s cílem zlepšit a rozšířit systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství.

Nařízení (č.):

3922/91 o harmonizaci technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví.

95/93 o společných pravidlech pro přidělování letištních časů na letištích Společenství.

2027/97 o odpovědnosti leteckého dopravce v případě nehod.

889/2002 kterým se mění nařízení Rady (ES) č.2027/97 o odpovědnosti leteckého dopravce v případě nehod.

437/2003 o statistickém vykazování letecké přepravy cestujících, zboží a poštovních zásilek.

1882/2003 o přizpůsobení ustanovení týkajících se výborů, které jsou nápomocny Komisi při výkonu jejich prováděcích pravomocí, stanovených v právních aktech Rady přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy o ES, ustanovením rozhodnutí 1999/468/ES.

1702/2003 které stanoví pravidla pro certifikaci letové způsobilosti letadel a souvisejících výrobků, letadlových částí a zařízení a certifikaci ochrany životního prostředí, jakož i pro certifikaci projekčních a výrobních organizací.

2042/2003 o zachování letové způsobilosti letadel a leteckých výrobků, letadlových částí a zařízení a schvalování organizací a personálu zapojených do těchto úkolů.

261/2004 které stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů.

549/2004 kterým se stanoví rámec pro vytvoření jednotného evropského nebe.

550/2004 o poskytování letových navigačních služeb v jednotném evropském nebi.

551/2004 o organizaci a užívání vzdušného prostoru v jednotném evropském nebi.

552/2004 o interoperabilitě evropské sítě řízení letového provozu.

785/2004 o požadavcích na pojištění u leteckých dopravců a provozovatelů letadel.

793/2004 kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 95/93 o společných pravidlech pro přidělování letištních časů na letištích Společenství.

847/2004 o sjednávání a provádění dohod mezi členskými státy a třetími zeměmi o leteckých službách.

381/2005 kterým se mění nařízení Komise (ES) č.1702/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro certifikaci letové způsobilosti letadel a souvisejících výrobků, letadlových částí a zařízení a certifikaci ochrany životního prostředí, jakož i pro certifikaci projekčních a výrobních organizací.

488/2005 o poplatcích a platbách vybíraných Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví.

2096/2005 které stanoví požadavky pro poskytování letových navigačních služeb.

2150/2005 které stanoví pravidla pro pružné užívání vzdušného prostoru.

706/2006 kterým se mění nařízení (ES) č.1702/2003, pokud jde o dobu, po kterou mohou členské státy vydávat oprávnění s omezenou dobou platnosti.

707/2006 kterým se mění nařízení (ES) č.2042/2003, pokud jde o oprávnění s omezenou dobou platnosti a přílohy I a III.

730/2006 o klasifikaci vzdušného prostoru a přístup letů podle pravidel pro let za viditelnosti (VFR) nad letovou hladinou 195.

1032/2006 které stanoví požadavky na automatické systémy pro výměnu letových údajů pro účely oznamování, koordinace a předávání letů mezi stanovišti řízení letového provozu.

1033/2006 které stanoví požadavky na postupy pro letové plány v předletové fázi pro jednotné evropské nebe.

1107/2006 o právech osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě.

1459/2006 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na některé kategorie dohod a jednání ve vzájemné shodě, pokud jde o konzultace o tarifech pravidelné letecké osobní dopravy a přidělování letištních časů na letištích.

1794/2006 kterým se stanoví společný systém poplatků za letové navigační služby.

1899/2006 kterým se mění nařízení Rady (EHS) č.3922/91 o harmonizaci technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví.

1900/2006 kterým se mění nařízení Rady (EHS) č.3922/91 o harmonizaci technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví.

219/2007 o založení společného podniku na vytvoření evropského systému nové generace pro uspořádání letového provozu (SESAR).

335/2007 kterým se mění nařízení (ES) č.1702/2003, pokud jde o prováděcí pravidla ve vztahu k certifikaci ochrany životního prostředí pro letadla a související výrobky, letadlové části a zařízení.

375/2007 kterým se mění nařízení (ES) č.1702/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro certifikaci letové způsobilosti letadel a souvisejících výrobků, letadlových částí a zařízení a certifikaci ochrany životního prostředí, jakož i pro certifikaci projekčních a výrobních organizací.

376/2007 kterým se mění nařízení (ES) č.2042/2003 o zachování letové způsobilosti letadel a leteckých výrobků, letadlových částí a zařízení a schvalování organizací a personálu zapojených do těchto úkolů.

593/2007 o poplatcích a platbách vybíraných Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví.

633/2007 které stanoví požadavky použití protokolu pro přenos zpráv o letu pro účely oznamování, koordinace a předávání letů mezi stanovišti řízení letového provozu.

1315/2007 o dohledu nad bezpečností řízení letového provozu.

1321/2007 kterým se stanoví prováděcí pravidla pro zařazování informací o událostech v civilním letectví, jejichž výměna proběhla v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/42/ES, do centrální evidence.

1330/2007 kterým se stanoví prováděcí pravidla pro šíření informací o událostech v civilním letectví zúčastněným osobám podle čl. 7 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/42/ES.

216/2008 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení EASA, kterým se ruší směrnice Rady 91/670/EHS, nařízení (ES) č.1592/2002 a směrnice 2004/36/ES.

300/2008 o společných pravidlech v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy.

482/2008 které stanoví požadavky na systém zajištění bezpečnosti softwaru, který má být zaveden poskytovateli letových navigačních služeb.

668/2008 kterým se mění přílohy II až V nařízení (ES) č.2096/2005, kterým se stanoví společné požadavky pro poskytování letových navigačních služeb, pokud se týká pracovních metod a provozních postupů.

859/2008 kterým se mění nařízení Rady (EHS) č.3922/91, pokud jde o společné technické požadavky a správní postupy platné pro obchodní leteckou dopravu.

1008/2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství (přepracované znění).

1056/2008 kterým se mění nařízení (ES) č.2042/2003 o zachování letové způsobilosti letadel a leteckých výrobků, letadlových částí a zařízení a schvalování organizací a personálu zapojených do těchto úkolů.

1356/2008 kterým se mění nařízení (ES) č.593/2007 o poplatcích a platbách vybíraných Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví.

1361/2008 kterým se mění nařízení (ES) č. 219/2007 o založení společného podniku na vytvoření evropského systému nové generace pro uspořádání letového provozu (SESAR).

29/2009 které stanoví požadavky na služby datovým spojem pro jednotné evropské nebe, založeným na dvoubodovém spojení letadlo-země.

30/2009 kterým se mění nařízení (ES) č.1032/2006, pokud jde o požadavky na automatické systémy pro výměnu letových dat podporující služby datovým spojem.

262/2009 které stanoví požadavky na koordinované přidělování a užívání dotazovacích kódů režimu S pro jednotné evropské nebe.

272/2009 kterým se doplňují společné základní normy ochrany civilního letectví před protiprávními činy stanovené v příloze nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008.

545/2009 kterým se mění nařízení (EHS) č.95/93 o společných pravidlech pro přidělování letištních časů na letištích Společenství.

690/2009 kterým se mění nařízení evropského parlamentu a rady č.216/2008 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení EASA, kterým se ruší směrnice Rady 91/670/EHS, nařízení (ES) č.1592/2002 a směrnice 2004/36/ES.

748/2009 - seznam provozovatelů letadel, kteří ke dni 1. ledna 2006 nebo po tomto datu vykonávali činnost v oblasti letectví uvedenou v příloze I směrnice 2003/87/ES.

1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu.

1070/2009 kterým se mění nařízení (ES) č.549/2004, (ES) č.550/2004, (ES) č.551/2004 a (ES) č.552/2004 s cílem zvýšit výkonnost a udržitelnost evropského leteckého systému.

1108/2009 kterým se mění nařízení evropského parlamentu a rady č.216/2008 v oblasti letišť, uspořádání letového provozu a letových navigačních služeb a zrušuje směrnice 2006/23/ES.

1194/2009 kterým se mění nařízení (ES) č.1702/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro certifikaci letové způsobilosti letadel a souvisejících výrobků, letadlových částí a zařízení a certifikaci ochrany životního prostředí, jakož i pro certifikaci projekčních a výrobních organizací.

1254/2009 kterým se stanoví kritéria umožňující členským státům odchýlit se od společných základních norem v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy a přijmout alternativní bezpečnostní opatření.

18/2010 kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.300/2008, pokud jde o specifikace národních programů řízení kvality v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy.

72/2010 které postupy pro provádění inspekcí Komisí v oblasti ochrany letectví před protiprávními činy.

73/2010 které stanoví požadavky na jakost leteckých dat a leteckých informací pro jednotné evropské nebe.

82/2010 kterým se mění nařízení (ES) č.748/2009 o seznamu provozovatelů letadel, kteří ke dni 1. ledna 2006 nebo po tomto datu vykonávali činnost v oblasti letectví uvedenou v příloze I směrnice 2003/87/ES, s uvedením členského státu správy u jednotlivých provozovatelů letadel.

127/2010 kterým se mění nařízení (ES) č.2042/2003 o zachování letové způsobilosti letadel a leteckých výrobků, letadlových částí a zařízení a schvalování organizací a personálu zapojených do těchto úkolů.

185/2010 které stanoví prováděcí opatření ke společným základním normám letecké bezpečnosti.

255/2010 které stanoví společná pravidla uspořádání toku letového provozu (ATFM).

285/2010 kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004 o požadavcích na pojištění u leteckých dopravců a provozovatelů letadel.

297/2010 kterým se mění nařízení (ES) č.272/2009, kterým se doplňují společné základní normy ochrany civilního letectví před protiprávními činy.

357/2010 kterým se mění nařízení (EU) č.185/2010 ze dne 4. března 2010, kterým se stanoví prováděcí opatření ke společným základním normám letecké bezpečnosti.

358/2010 kterým se mění nařízení (EU) č.185/2010 ze dne 4. března 2010, kterým se stanoví prováděcí opatření ke společným základním normám letecké bezpečnosti.

573/2010 kterým se mění nařízení (EU) č.185/2010, kterým se stanoví prováděcí opatření ke společným základním normám letecké bezpečnosti.

606/2010 o schválení zjednodušeného nástroje vytvořeného Evropskou organizací pro bezpečnost letového provozu (Eurocontrol) pro odhad spotřeby paliva některých provozovatelů letadel s nízkými emisemi.

691/2010 kterým se stanoví systém sledování výkonnosti letových navigačních služeb a funkcí sítě a mění nařízení (ES) č.2096/2005, kterým se stanoví společné požadavky pro poskytování letových navigačních služeb.

744/2010 kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, s ohledem na kritická použití halonů.

779/2010 kterým se mění nařízení (ES) č.488/2005 o poplatcích a platbách vybíraných Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví.

929/2010 kterým se mění nařízení (ES) č.1033/2006, pokud jde o ustanovení ICAO uvedené v čl.3 odst.1.

962/2010 kterým se mění nařízení (ES) č.2042/2003 o zachování letové způsobilosti letadel a leteckých výrobků, letadlových částí a zařízení a schvalování organizací a personálu zapojených do těchto úkolů.

983/2010 kterým se mění nařízení (EU) č.185/2010, kterým se stanoví prováděcí opatření ke společným základním normám letecké bezpečnosti.

996/2010 o šetření a prevenci nehod a incidentů v civilním letectví.

1191/2010 kterým se mění nařízení (ES) č.1794/2006, kterým se stanoví společný systém poplatků za letové navigační služby.

115/2011 kterým se mění nařízení (ES) č.748/2009 o seznamu provozovatelů letadel, kteří ke dni 1. ledna 2006 nebo po tomto datu vykonávali činnost v oblasti letectví uvedené v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, s uvedením členského státu správy u jednotlivých provozovatelů letadel.

176/2011 o informacích poskytovaných před zřízením a úpravou funkčního bloku vzdušného prostoru.

394/2011 kterým se mění nařízení (ES) č.748/2009 o seznamu provozovatelů letadel, kteří ke dni 1. ledna 2006 nebo po tomto datu vykonávali činnost v oblasti letectví uvedené v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, s uvedením členského státu správy u jednotlivých provozovatelů letadel, pokud jde o rozšíření systému EU pro obchodování s emisemi na země.

Rozhodnutí komise (č.):

2011/121/EU kterým se na roky 2012 až 2014 stanoví výkonnostní cíle a varovné prahové hodnoty na úrovni Evropské unie pro poskytování letových navigačních služeb.

2011/149/EU o historických emisích z letectví podle čl. 3c odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství.

Příloha III – PŘEHLED PLATNÝCH PŘEDPISŮ JAR

Tato příloha obsahuje seznam dosud platných předpisů JAR vydaných v ČR [2].

JAR 1	Definice a zkratky.
JAR 26	Dodatečné požadavky letové způsobilosti pro provoz.
JAR FCL-1	Způsobilost členů letových posádek (Letoun).
JAR FCL-2	Způsobilost členů letových posádek (Vrtulník).
JAR FCL-3	Způsobilost členů letových posádek (Zdravotní způsobilost).
JAR FCL-4	Způsobilost členů letových posádek (Palubní inženýři).
JAR OPS-3	Obchodní letecká doprava (Vrtulníky).
JAR STD 1A	Letové simulátory pro letouny.
JAR STD 1H	Letové simulátory pro vrtulníky.
JAR STD 2A	Letová výcviková zařízení pro letouny.
JAR STD 3A	Trenažéry letových a navigačních postupů pro letouny.
JAR STD 3H	Trenažéry letových a navigačních postupů pro vrtulníky.
JAR STD 4A	Základní přístrojová výcviková zařízení.
JAR-MMEL/MEL	Základní seznam minimálního vybavení / Seznam minimálního vybavení.